

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Ческа обструкція.

(X) «Moravska Orlice», орган моравських Чехів пише на вступнім місци: Для будучої кампанії в радї державній мимо опору президента молодоческого клубу видано поклик обструкції. В теперішнім стані першим наслідком обструкції мусить бути замкнене парламенту. Міністер Резек заявив се отверто нашим послам, що сим разом пішло би не міністерство, лише парламент. Чи можна подумати, що наслідком того буде ческий внутрішній урядовий язик? Противно, ми думаємо, що тоді заведене німецької «Vermittlungssprache» було би дуже правдоподібне. — В сій статі зазначено дальше, що вигляди ческої обструкції сим разом не були би такі користні, як попередно були для Німців, позаяк польське «Коло», ческі консерватисти і Слavianський Союз (Словінці, Хорвати і Русини) не піддержували би обструкції. Обструкція мала би лише тоді змисл, наколи-б успіх її був що найменше правдоподібний. Дятого питаємо: чи цісар, вернувши з Берлина, видасть що-до внутрішніх справ такі розпорядки, якими Чехам повірить керму внутрішніх справ і скаже: «Тут маєте правительственну власть, уладьте справи після вашого розуміння». Чи се буде можливе? Хто поважив би ся дати потакующую відповідь на се питанє? Кайцль і Крамаж зробили-б були ліпше, коли-б в своїх остатніх промовах не були пішли поза границі клубового президента дра Енгля; наколи почне ся обструкція, мусить міністер Резек уступити, парламент перестане обрідувати, а коли-б слідуєча за тим ера абсолютизму тривала лише короткий час, то все таки нанесла би Чехам великі шкоди. Ческа обструкція повернула би лише всі справи на ліво,

ческий нарід спинала би в єго культурнім розвитку, а відтак треба би довгих літ, поки би занедбане можна здігнати. Ми є за тим, щоби відповідно інтересам ческого народу залишити обструкцію і мусимо щиро сказати, що се нерозумно, будувати «палату нашого спасеня» на вирахованях обструкції, і мусимо сконстатувати, що се неправда, мовби ческий клуб ухвалив засадничу обструкцію. Навпаки, відомо також членам ческого клубу в радї державній, що на тім засіданю клубу в остатній сесії ради державної, на котрім голосорано над сею справою, з 61 членів клубу було присутніх лише 25, або як инші кажуть лише 23, а з тих немногих більшість голосувала за частковою обструкцією в будучині. Тому є потрібно, публично заявити, що до такої засадничої ухвали не було ані відповідного, ані поважного числа голосів, і що се є в інтересі народу, в тій справі домагати ся реасумованя розправи і голосованя. Реасумованє покаже ся тим пильнішим і кінечним, позаяк треба наперед всі обставини добре розважити. Ми сподіваємо ся, що, наколи не розходить ся о якісь національні аспірації, і коли всі обставини будуть основно обговорені, як і жизненні питання ческого народу, тоді не буде ухвалена обструкція.

Д О П И С Ь.

3 Косівського.

II.

(Справа Федора Кумлика v. І Митайлюка з Ясенова горішнього).

(Далі).

Я лишив діти у хаті, а сам пішов сми до тітки муки на колушу для дітвї. За той час убігли Іцко Крумберг і другий жид знову у мою хату, покервалили мої діти тай прогнали їх з хатів. Коли сми надбіг, а жид наставляє до мене пі-

столе, я ударив жида по руці, пістоль випало, тай затагли ми ся у хату (чіпивши ся до бійки І. П.). Ту замок замкнув ся за мнов (видко, що гуцул не навагує, бо правдоподібно жида замкнули з розмислу, щоби більше «зеців» гуцулови надавати І. П.), жида мені звязали руки назад поверх ліктя і зачали мене мучити. Били камінем по щоках, вибивали мені зуби, били у голову, в груди, копали в делікатне місце і мучили доти, доки не сходил (не побіг туди і не вернув звідти І. П.) мій хлопчик маленький, от так зо 3 кр. до мої роді. Так мучили мене зо 3 години, або і довше.

Коли я так смертельно побивший лежав під голим небом, якісь добрі люди зібрали ся та троха пообили жидів. Я отім нічого не знав та рівно за се сидів 6 місяців в Коссові. Коли мене жида смертельно побили, то не заглянув до мене жадний шандар, а коли жидів троха потурбовали, то вибігаво нараз і по кілька шандарів і носили ся (доглядали безнастанно І. П.) так через 2 неділи, аби ніхто і пальцем жидів не доторкнув ся. Побитий лежав я 2 неділи не в памяти трохи, а що не мав що їсти, — так мене жида через Окомана обібрали, — то діти ходили у ліс і афинами мене заносили. Жида побили мене в сінокосі (серпень І. П.). У дві неділи ходив я до суду і пішов 1½ доби, хочь мене везли від рогатки (з 18. км., а всего віддаленя з гуцула хати до Коссова буде 22—24 км. І. П.) до Коссова, а Окоман (Хоман судія) хочь доктор жид зривдував мене дуже побитого і стужлого, забив мене в арешт (загнав до арешту І. П.), де я два місяці висидів і мене не кликали ніраз до вислуханя (не переслухували І. П.) тай засудив мене Окоман на 4 місяці в Коссові.

Коли я жидів вигнав з хати і заніс мої річи у кліть, то шандар прийшов і рубали двері до кліти. Тоди пропало мені з кліти готовими грошми 40 зр. і річей з на 400 зр.

Жида продавали мій ґрунт, та ніхто не хотів у них спершу купити, бо виділи люди, що напасть. Тоди жида кажуть: Коли ніхто не хоче купити, то най ідут хати до Бога (горять І. П.)

Хто винен?

(Картина з голодового року).

I.

Було се в місяці маю, в місяці соловіїв. Совце заходило на спочинок, а останні єго проміня багрили кровю зелені долини. Поволі спустила ся вічка і несла з собою милий холод. Сьніви птахів повтихали, лише один соловій виводив свою пісню, а єго пристрастний, любий голос ніс ся широко і далеко. З кожного садка плив-розливав ся єго сьвів і вливав в душу людий спокій і щастє...

Та чи всі люди чули єго пісню?... чи всім приносила вона спокій та відряду?... Повільним кроком переходив дорогою в селі Іван Зазуля. Журба і печаль відбила ся на єго лиці. Був се чоловік високого росту, літ не більш сорок. Високий капелюх засунув він на чоло, зпід темного кафтана видно було чисту сорочку. Івана люббили люди в селі. Не мав він багато поля, не шанували єго задля майна, але задля єго розуму та доброго серця. Без него не обійшла ся в селі ніяка пригода; в кожній суперечці просили єго судити і всі слухали єго розумної ради, всі вірили, що він нікого не скривдить. Хочь не о-

дин здоровив єго тепер, він не бачив того, єго очи дивили ся в землю а уха поглухли для всього. Так переходив Іван Зазуля коло білих хаток, з котрих крізь відчинені двері блимав огонь розложений в печі, та коло зелених садків, звідки гомоніла пісня соловіїв; але він того всього не бачив і не чув.

На кінці села стояла висока хата, виспачим другі, біла як сніг. Рами вікон були покрашені синою краскою. Докола хати розстелив ся широкий сад, побіч стояла стодола, а коло неї стирти старого збіжа. Се було обійсте першого господаря в селі, Гринька Чорномаза. Тут задержав ся Іван Зазуля, переліз через перелаз і станув на подвірю. З припони обізвала ся собака, а з хати вийшов господар.

— Дай Боже здоровля! — відозвав ся Іван, піднявши капелюх.

— Дай Боже щастя! за чим Господь провадить? — запитав Гринько

— Не добро жене мене сюди... сказав Іван. Я злавив вже ціле село та просив, щоби хто дав на відробок трохи жита, та даремна моя праця. Не вродила сьвята земля, а і до мене зайшла біда. В дома не найде ні кусника хліба і діти від вчєра не їли ще нічого... змилуйте ся, дайте мірицю збіжа на відробок.

— На відробок в мене нема збіжа! — про-

мовив скупий Іван. Як маєте гроші, то дам збіже, а ні, то бувайте здорові...

— Гриньку, чи мені не вірите? Кличте, коли хочете, а серед ночі стану, і прийду відробляти... змилуйте ся не надо мною, а над моїми дітьми... Я-ж ще ніколи нікого не скривдив...

— Не дурний я... відказав Гринько. Маю я вже розум, я знаю, що кожний просить збіжа на відробок, але як прийде до роботи, то слід за ним замело. Бувайте здорові!

— Гриньку, змилуйте ся! діти з голоду мліють... молив Іван.

— Бувайте здорові!... — відповів Гринько і пішов до хати.

Тяжкий біль стиснув Івана за серце... він поплів ся повільним кроком з подвіря.

Де йти? до дому?... питав ся сам себе по дорозі... слухати плач бідних дітвї... дивитись, як їх ніжки і руки пухнуть з голоду?... І слези котились з очей! Без серця люди... без серця!... А соловії голосно сьвівали — бо се був місяць май, місяць соловіїв.

II.

Вже від рана гомоніло в селі. З уст до уст ходило, що Гринька Чорномаза обікрали. Старі чоловіки і баби, молоді жінки, дівчата, парубки і малі діти... всі говорили про се, що Гринька

Се говорили жиди Іцко Крумберг з Ясенова і Шльома Крумберг. Я мельдував се шандарам в Жебю, що жиди мут палити мої хати, але то до нічого не придалось. Жиди палили мої хати, не знаю, чи на те, щоби слід затерти за моїм рухомим маєтком (тім, о котрім гуцул повисше говорить «що пропало мені з кліти грішми 40 зр. і річей на 400 зр. І. П.), чи може для того, аби мої річі згоріли, того я не знаю. Мої ґрунта купив у жиди чоловік яворівський — Василь Бундуряк Шпелеґа, той, що я за него пусто-дурно сидів 4 місяці в Коломиї, що то ніби я відхвалював ся на него, що его застрілю на моїм ґрунті. Він виміняв потому мій ґрунт чоловікови ясенівському Михайлови Максимюкови за полонину.

За напасть жидівську злічували у мене 57 мор. 239 сяж. ґрунту з будинками, котрі самі вартували з 1500 зр., а ще до того забрали у мене 9 мор. прикупленого ґрунту — і я на мої старі літа через Окомана тулю ся в комірнім у Козми Петрюка в Ясенові горішнім під «писаним каменем». (Туристи звідують «писаний камінь», то нехай зайдуть до того комірника-гуцула і звідають, якої правди він зазнав! Такої правди відай лише в Косівескім зазнати можна, де той гуцул дізнає правдиво окоманської дбалости від «всякого диханія», а я на тепер від себе скажу, що гуцулови в часі оповіданя цюркою сльози лелись і я певний, що він від часу того права виляв тих сліз стілько, що в них могли би потонути Samuel Käth, Itzig Stettner з бахорами і другими, що гуцула у тій справі скривдили. І. П.)

З політичного поля.

Долішно-австрійський сойм, по довшій дискусії, в якій забирав голос др. Люеґер, прийняв ухваленє позички 12 мільонів корон знатною більшістю голосів.

В *Опаві* на вчерашнім засіданю шлеского сойма, раджено над петицією польської «Матиці шкільної» за уділенє субвенції 10.000 кор. для гімназії в Тіпінї. Цісля довшої дискусії, против польских і чеських голосів Німці відкинули петицію, відплачуючись сим Полякам за їх неприхильне становиско супротив Німців в Галичині.

В моравскім соймі вела ся горяча розправа над уділенєм субвенції для чеської школи в Mährisch Weisskirchen. Німецька більшість відкинула петицію, усправедливаючись сим, що доси сойм не давав субвенції жадній приватній школі; однак більшість переважила лише 4 голосами. Між внесеними справами находить ся проєкт зміни виборчої ординації Берна та заведење загальної виборчої курії.

В Інсбруку радив тирольський сойм над справою заведења в столиці краю дирекції державної поліції. На закиди, мов би се було ограничениєм автономії столичного міста, відповів намістник Мервельт перечучо, вказуючи на те, що справа порушена в заководатній дорозі, а не в адміністративній.

Депутация Боєрів не зискала багато в Евро-

пі. На великодержавних дворах дали їм недово-значно пізнати, що навіть не мають чого трудити ся, бо жадна з європейских держав не хоче мішати ся до африканської війни. Лише в Голяндії, своїй племянній державі, найшли депутати щирий привіт. Голяндєке правительство віднесло ся було зі своєї зторони до правительств держав, в сиріві інтервенції що-до війни в Трансвалю, але і се не змогло нікого вивести зі строгої нейтральности. Тому депутати рішили вернути назад до Африки. Але вже в по-слідній хвилі змінили плян і рішили удати ся до Америки, де боєрські симпатії ростуть з кож-ним днем. Вчєра удала ся боєрска депутация до Роттердаму, щоби звідтам відплисти через Атлантик. Публика витала горячо боєрску де-путацию.

Галицький Сойм.

В дальшій ході вчерашнього ранішного за-сіданя промовляв пос. Барвіньський, вказуючи на сумний стан краєвих фондів, які домаґають ся скорої поправки. Відтак підносив численні посту-ляти руского народа в економічнім і народнім згляді та обговорював аграрне внесєне, яке для загалу селянства є просто шкідливе. Однак бе-сідник признає, що реформа нинішних відносин є доконечна.

Пос. Стояловський говорив довго і широко, бо майже дві години про всіх та про все, кри-тикуючи політику більшости соймової, краєву господарку у всіх єї відділах; політичну і авто-номічну адміністрацію, суди, єрархію церковну, людовців і консерватистів. Маршалок відложив засіданє до 8 год. 40 мін. вечером.

Вечером, в дальшій дискусії заняв голос пос. кн. Чарторийський та обговорює відносини між Поляками а Русинами, констатуєчи, що зближенє обох народностей для мирного пожи-тя є чим раз очевидіише. Відтак застановляє ся над бюджетом і сумним положєнем фінансо-вим краю та жалує ся на невластивє відноше-нє автономії до виконуючої власти, яке чинить часто ілюзоричними всякі ухвали сойму. Пос. Козловський деклярує ся яко «консервативний демократ» і полемізує з людовцями, котрі кплять собі з біди паїв, а відтак полемізує з пооди-ноками бесідниками та обговорює теперішний стан політичної і автономічної адміністрації.

Пос. Вахнянина обговорює основно політи-чну ситуацію. Хвилеві боротьби в парламенті не є страшні, хотай на разі спинають продук-тивність. Але гроза лежить в ростучім антаґо-нізмі в державнім розстрою, в антидержавних змаганяx Німців і безпереривній борбі в парла-менті і соймах, зачим злідує економічна руїна. Сумне фінансове положєнє краєвого бюджету не належало би уздоровити підвищеною додатків краєвих до податків, а $\frac{1}{2}$ -мільоновою позичкою. Бєсідник боїть ся, щоби поміч фінансова, до якої з'обовязав ся державний скарб в користь краєвого, не заснітилась. Перейшовши на полі-тичне поле, переходить бесідник поодинокі фа-зи єго в ері конститучійній і провірює, що Ав-

стрия сама собі винна, бо ніколи не була спра-ведливою для всіх народів. Тут не виконував ся ніколи арт. XIX. основних державних зако-нів так, як би треба було. Наколи нині державна рада, маючи перед собою предложенє язикове для Чехії, не возьме ся за управильненє націо-нальних відносин в цілій державі, то мусигь прийти до октройованя відновідного закона. (Річ пос. Вахнянина подамо в цілости). Засіданє за-крито о 12 $\frac{1}{2}$ год. в ночи.

(17. засіданє, з дня 3. мая).

Засіданє відкрив маршалок о годині 10 $\frac{1}{2}$. По відчитаню кількох петицій мотивовав пос. ґр. Голуховський свєс нагле внесєнє в справі принесєня помочи граничній громадї Зелєній в Гусятинщині. Громадяни Зелєної посідали ґрун-ти в Росії по поділі Польщі і робили там пань-щину. По 1861 р. зневолено їх ті ґрунта держа-вити від тамошного двора, а недавно викинено їх з посіданя. Маршалок подає відтак несподі-вану вість, що пос. Козєбродський помер і по-сьвячує єму теплу згадку.

Слідувала дальша генеральна розправа над бюджетом. Пос. Ґурєкий (станьчик) полемізує з бесідниками лівіці і боронить внесєня Дуна-євського, змагаючого до утворєня збірних гро-мад. Пос. Ґупка боронить своєго внесєня о фа-культативній неділежи селянских ґрунтів і на-падає на послів-людовців, кажучи, що они пись-мами туманять нарід. Консерватисти боронили завєгди селян і їх інтерєсів і переймали навіть тягари на себе за громади. — Пос. Романович в довгій річі кидає в очи правиці заміти, ка-жучи, що шляхта лише під прєсєєю лівіці зго-дилась на деякі реформи в користь селян. Бє-сідник заповідає сполуку всіх людових послів і демократів в одну фаланґу проти консервати-стів, що радї би орудовати цілим краєм по свому.

Деякі послї забрали ще слово до фактич-них спростовань, почім референт ґр. Андр. По-тоцький боронив бюджету, іменно способу покри-ваня недоборів через висші додатки. Бєсідник говорив відтак про еміґрацію, заробітки, справу соціальну, промисл, товговлю товаром і т. д. — Сойм приступив до спеціальної розправи.

НОВИНКИ.

— Стан здоровля ВПреосв. Митрополита по-лекшав о стілько, що вчєра спустили воду і не-дужий чув ся троха ліпше. Однак загальний стан є завєгди дуже грізний. По Львові, що завєгди скорий до видумок, розійшла ся вже вістка, що і руский архієпешкоп вже помер, ли-ше тримають се в тайні, бо оба похорони на-раз не могли би ся відбутти. Львівські кумошки мають завєгди буйну фантазію.

— В Камінці струміловій відбудуть ся в поне-ділок дня 14. мая с. р. о 10 $\frac{1}{2}$ годині рано в са-ли громадєского уряду загальні збори пов. това-риства політ. «Селяньска Рада» з таким поряд-ком: 1) Промова голови товариства. 2) Спра-возданє з діяльности за минулий рік (п. Муль-кевич. 3) Справозданє касове (о. Лозинський). 4) Вибір нового виділу і суду мирового. 5) Ре-ферат політичний (о. Зельський). 6) Внесєня членів, — О 9. годині відправить ся Служба Божєа.

обікрали. — За короткий час рознесло ся по селі, що Гринька обікрав Іван Зазуля, що вїйт і писар трясали в него і найшли три мішки жита... Всьо бігло тепер до вїйта, щоби дізнатись, чи воно правда. Іньші приробили вже не три міш-ки жита, але десять.

Ройом обступили люди хату вїйта, а один другого випитував ся, скілько в тім правди...

З хати вийшов вїйт і сказав, що в Івана найшли мірницю жита в мішку Гринька, і що під вечер буде суд...

А дивіть! говорили молодіці... такий здавав ся статочний, а він злодій...

А хто моє прядиво покрав?... відозвала ся Фєська Погодик... певно він... дивіть, який по-рядний!...

А мої коноплі три роки тому хто вибрав з води?... ніхто, лише він!... відозвала ся друга.

Дальше докинула третя і четверта, а ко-жда пригадувала свою шкоду з кількох літ і всю вину складала на Івана... Одні старі чолові-ки не вірили тому, бо знали, що Іван стоток, яких мало, і боронили єго, як могли...

А звідки взяло ся жито в мішках Гринь-ка?... відповідали молодіці...

Чекайте до вечера!... говорили статочні газ-ди, а будєм знати правду... Може хто підкинув?... Ага підкинув!... відповідали молодіці... не боронїть Івана, бо він злодій тай тільки!...

III.

Під вечер почала збирати ся рада. Повіль-ним кроком ішли радні і гуторили між собою про Івана. Всі величали єго добрим чоловіком, розсуджували єго ціле жите, котрє не давало ні тіни підозрїня, що Іван з часом возьме ся до крадіжки... А може!... а може!... говорили радні по-хитуючи головами, до чого то чоловіка нераз лихий не зведе?...

А скажіть же, куме!... озвав ся один з них... чиж роблять так злодії, як Іван зробив? Злодій сховав би краденє добро, щоб ніхто не догля-нув, а то всьо лежало на верха в комірчині!... якби своє... Ні!... тут щось неясно...

Хату громадєску обступило трохи не ціле село, а всіх мово вертіла ся коло Івана. Кождий цікавий був довідатись, як справа закінчить ся. За хвилию вийшов з хати вїйт і писар. Вїйт по-кликав до себе присяжного і велів вїзвати на суд Івана.

— А чомуж то ви, пане вуйце, не замкну-ли Івана до бугєгарні*) — відозвав ся Федько Припіл, — старий злодій — а пустили люзом?... ще втіче, тай шукай вітра в поли.

— Не бій ся! не втіче... — сказав вїйт.

— Ей, пане вуйце, ви щось для него дуже ласкаві. А як мені хтось підкинув корець жита, то ви зараз взяли мене на вирівку**) тай гайда до міста... — відозвав ся знов Федько.

— Ти щось так говориш за жито — від-повів вїйт — як той циган, що не знав, звідки під ним взяла ся чужа кобила.

Люди зарєготали ся, а з гурми відозвала ся Катєрина Беззуба, стара пиячка:

— Вже таки, що правда, то не грїх!... Федько таки має рєхт. Ви забули може, як я вертала з хрєстин — тай пошпортнула ся, а ви мене зарав таки під ключ на цілу ніч...

(Далі будє).

*) арєшт.

**) шнурок.

— **Подяка.** В слід за відозвою уміщеною в цінній часописи «Руслан» з просьбою о складки на валячу ся велим убогу дерков в Пнятині, деканата нараївського, — зволили ласкаво надіслати на руки підписаного комітету церковного жертви слідуючі Високоповажані Родимці: Вп. Пан Титко Рєвакович, радник суду у Львові 2 кор. і Вп. Пан посол Олександр Барвіньський збірку, іменно від себе 6 корон від оо. крылошанина посла Корнила Мандичєвського 10 корон, о. посла Небилєвця 4 корон; від п. д-ра Окунєвського з Городенки 2 корони і від п. посла сов. Михайла Кульчицького з Богородчан 2 корони. Всїх жертв разом вилуило досї 26 корон. Всім великодушним жертводавцям складає отсим підписаний найсердечнїйшу подяку за ласкаві датки, а о дальші жертви просить Вп. Родимців — За комітет церковний о. Йосиф Дяків, парох Пнятина коло Перемишлян.

— **Зелїзнична катастрофа.** Поїзд, яким їхали польскї паломники до Риму вїхав на стації Фельдкїрхен (в Карпатах) о півночі на поїзд товаровий. При катастрофі потерпїло багато осіб легшї і тяжшї потовченїя. На щастє не пожив нїхто смертї.

— **Палестина в Галилїї.** Віче жидівских кагалів почало позавчера свої наради у Львові. Участь в вічу бере 70 делегатів, заступаючих 50 жидівских кагалів в Галичинї і всі послїжиди галицького сойму і ради державної. Нареди прибирали часом бурливий настрої в наслідок незгідности поглядів сїонїстів з тими жидами, що не хотять навіть чути про відбудованє Палестини. Головою віча вибрано посла Бика, котрий виголосив довшїй реферат про економічне положенє галицьких жидів, та поставив при кінці кілька резолюцій домагаючих ся: визначенїя стипендий для жидівских термінаторів, пропагованя рїльництва між жидами, організації кредиту для дрібних торговельників та промисловців і пр. Над сими резолюціями збирали голос обї жидівскї партїї, причїм не обїйшло ся без заколоту. По ухваленю резолюцій поставив рабїн Левін з Рогатина внесене, домагаюче ся заснованя жидівської гїмназїї (!) у Львові. Сїонїст др. Мальц і товаришї жадали в своїм внесеню, щоби учителїв жидівської релїгїї в середних школах зрівнано з иньшими учителями, а гебрайському язикови (!) признано всюдї такі самї права, якї посїдають иньшї кравї язика. Будівничий Зільберштайн домагав ся постройваня ремісничих шкіл для жидів, а делегат з Оттинї суботнїшого відпочинку в школах. Всї внесеня переказано осібній комісії до розслїду.

— **Жидівскї булки.** До редакції одной із лївївских часописий принесено вчера кусень булки, в якій находив ся заржавілий цвях. Сю булку, що походить з пекарні жиди Менкєса з Жовківського передмістя у Львові, їв один ученик на сніданє. Гарна чистота, нема що казати!

— **Убийство в Хойницях.** Роз'ярєне проти жидів прибирав що-раз ширшї розміри. До сєго причиняють ся самї жиди своїм визиваючим поведєнем. Так іменно одна жидівка сказала: Наколи би жиди мали вимандрувати, то християни мусїли би їм послужити за ослів і нести за ними їх рїчи. Иньшим разом сказав публично один жид до християнина, що до помалюваня свого бічкиля на червоно, казав собі надїслати крови молодого Вїнтера. В виду такого поведєня зі сторони жидів не можна дивовати ся, що сими днями спроваджено до Хойниць компанїю вїєска, щоби запобїги евертуальним грізним наслїдкам загального роз'ярєня.

— **Катастрофа на парискій виставі.** Ми доносили вже про нещастє, яке лучило ся недавно на парискій виставі. Тепер скажемо дещо з подробиць. Як відомо, заломив ся деревляний міст, що становив получєнє межи вежею Айфля а панорамю Гьлобелєсте, і був великою вигодою для публїки, що звиджувала виставу. Вість о тїм випадку рознеслась по містї дуже скоро і викликала велику панїку. Огнєві сторожи, вїєско та робїтники, що прибули сєйчас на місце катастрофи, видобули в короткїм часі зпід розвалин 6 людскїх жертв і около 40 ранєних осіб. Щастєм в хвили катастрофи не було нїкого на мості (з причини заказу генерального комісєра вистави) і жертвою катастрофи упали лиш ті, що переходили попід міст. Вчера були на місци катастрофи міністер торговлі Мілеранд і слїдчий судья. Як кажуть, причиною нещастя була лиха будова того мосту, що з поспїху виконувалась «на тандєту», але можливо, що слїдство викаже ще декї иньшї причини. Будь-що-будь повинно се спонукати власти до провїрєня всїх виставових будівель, так щоби гостї запрошенї на виставу не потребували оплачувати житєм або калїцтвом приїзд на виставу.

— **3 жіночого життя.** Почтово-телеграфїчна статистика нїмецка з 1898 року подає, що в Нїмецьчїнї (з виключєнем Вїртембергїї і Баварїї) було занятїх в почтовїх і телеграфїчних урядах 10.247 женцин (1897 р. 7.256). — За примїром Америци і Англїї, видимо в Нїмецьчїнї щораз частїйше женцини на посадах при фабричних инспекторатах. Так в Баварїї і Гєссїї іменовано по двї женцини на урядї помїчницї фабричних ін-

спекторів. Институция ся є так молода, що лєдві в остатнїм справозданю инспекторів находимо про неї — найпідхлїбнїйшу — згадку. В богатїох иньших державах Нїмецьчїни наміряють піти за примїром Баварїї і Гєссїї.

В Гроїнген (Голландїя) утворив ся жіночий комітет, щоби близше розслїдити справу затруєнєнїх в містї швачок.

Товариство «La ligue française pour le droit des femmes» за посередництвом предсїдательки, панї Понїон, звєрнуло ся письменно до президента французького з домаганєм, щоби він старав ся вплинути на локінченє полуднево-африканської вїйни.

В Англїї 30.000 женцин працює в почтових і телеграфїчних урядах, що становить одну пїту часть цїлого персоналу урядничого. З сєго числа 1,320 женцин займає висшї посади. Винагородженє їх вносить 55—50 фунтів штерл. (1300—12.000 кор.) рїчно.

В Петербургї, в Інститутї досвїдної медицини, працює панї др. Шульдц, зачислювана до найлїпших знатоків бактерїологїї. Она устроює виклади так для женци, як і для мушїц. Панна др. Лавровска, що ординує в обухівскім шпиталю, разом з кількома иньшими лікарками, в минулїм році під проводом кн. Ольденбургського, їздила до Азїї нести помїч зачумлєним. Завдяки стараням панни др. Павловської пострєно з приватних фондів санаторїю для сухїтників коло Петербурга.

З Куліфорнї доносять, що в правительствєннїм шпиталї для божевільних іменовано недавно на жіночїм віддїлї кілька лікарок-спеціалїсток на поли психїатрїї.

В Кольорадо першїй раз засїла женцина на лаві судїв присяглих підчас судових розправ.

— **Музика 30. п. п.** грає нинї о год. 5½ вечєром пєвед головною командою вїєськовою.

— **Конкурси оголошує:** Марштрат міста Ярославла на посаду другого ад'юнкта технічного бюра міського з річною платнею 1600 кор., додатком кватирновим рїчно в квотї 300 к., з правом до квїнквенїї по 160 к., з правом до емеритурї в разї стабілізації. — Видїл повітовий в Гусятинї на посаду інжинєра з річною платнею разом з рїчалтом на об'їздки 3600 к., евертуально і висшою в міру здібности кандидата. — Видїл повітовий в Кракові на посаду люстратора громад з платнею 1800 к. і додатком на об'їздки 600 к. рїчно.

— **Париска вистава** свїтова валить ся. Префект поліції Лєпін зажадав, щоби генеральний комісар вистави замкнув кілька панорам, позаяк они не дають нїякої запоруки безпечности для публїки.

— **Нова експедиция** на півничний бігун вибирає ся сєго року під проводом славно-звїсного подорожника, Навзєна. Експедиция має характер чисто науковий, а єї членами суть переважно зоологїи, котрі будуть робити науковї дослїди на Шпіцбергу.

Злочинця, що убив скритоубїйчим способом Шмїдта в Коломїї, удало ся вже віднайти. Є ним якийсь Ягодзїньский, котрий сєйчас по довершеню злочину утїк в незвїснїм напрямї.

— **Роботи около відбудови театру «Comedie Française»** в Парижї ведуть ся без перестанку днем і ночью. Ходить о се, щоби будова була скінчена на означений час. Зелїзна клїтка копули буде за кілька днїв готова, мури ростуть як по дощи і доведенї вже до половини висоти театру. В театральному будинку не буде вже нїяких приватних помешкань, а в тїм місци, де була перед пожежою каварня і книгарня помістять ся театрально бюра.

— **Герой-баби.** З Бланкарде, в Італїї, доносять о сензаційній подїї, яка лучила ся недавно в одной родинї. Жєна і тєща торговельного агєнта Фурнєля хотїли позбути ся ненависного їм мужа і зятя і придумали дїєсно диявольскїй спосїб, щоби его убити. Під покровом іспїє «слїпу бабку» завязали они Фурнєльови очї і посадили на крїсло серед кїмнати, а опїєсля вистрїлили до него двїчі з револьверів, мїряючи в саму голову. Смертельно ранєний Фурнєль мав ще на стїлько силл, що зїрвав ся з крїсла і почав кликати о помїч. Небавом збігли ся сусїди, але обї женцини загрозили їм револьверами, і лише з тяжкою бїдою удало ся розоружити геройскї баби.

— **На церкву в Пнятинї** зложили дальше послї соймовї: О. Гаморак 2 корони, сов. Модєст Каратницький 2 корони, Кєєноф. Охримович 2 кор. разом 6 корон. Дальші жертви приймає наша редакция і перєшлє О. парохови.

— **Дрїбні вїсти.** Цїсар надав учителеви школи вправ при учительскїї семинарї мужескїї в Станиславові, Ігнатеви Цибулському, золотїй хрєст заслуги, з нагоди перенєсеня его на власнє бажанє в стан супочинку. — Антїн Вітославський, нотар у Львові помер вчера в 62. році житя. — Першїй град сєго року в Галичинї упав в Рудниках, сьятиньського повіта. — В Бялїї убив невислїдженїй досї злочинєць вдову по шинкаревї, Іванну Вульканову. — В Сьятинї закрали ся в ночи злодїї до «Народної Торговлї» та забрали всї грошї з каси і товарів на

кількасот зр. — Купєлєву Місцевїсть Шолєва на Угорщинї знищив огонь до тла. При пожежї згинуло 8 осіб. — Чотиролїтний хлопець Михайло Сорока з Колендан підчас неprisутности родичів вправ до криницї і утопив ся. — Міський поліційнт в Сьятинї, стрїляючи до скаженого пєса, влучив цїлим набєєм в голову переходячого саме тоді урядника почтового Т. Ранєний буде мусїв перелєжати кілька тижнїв. — В Коропци згорів дїм і стайня Федя Семенюка. Небезпечена шкода вносить около 400 корон. Причиною пожежи була мабуть неосторожність. — В Шофїєльдї в Сполучєних Державах лучила ся в угляних закопах страшна катастрофа, причїм погабло 200 осіб. Досї видобуто 138 жертв.

— **3 наукового Товариства ім. Шевченка.** Наукова читальня при бібліотєцї Товариства отворєна щодня від год. 2—6 пополуднї і в тїм часї може кожний з неї користати. До дому виписують ся книжки лишє за кавциєю — Канцєлярїя товариства отворєна від год. 9—1 рано, а від 3—6 пополуднї. В недїлї і свята локаль Товариства зачинєний. Адреса: Львів, ул. Чарнецького ч. 26.

Посмертна оповістка.

Олєкса Пришляк ученик VI. класи рускої гїмназїї лївївської, помер дня 27. цвєтня в Вишлюках (пов. лївївського) в домї своїх родичів. В. є. п.!

Телеграми.

Відєнь, 2. мая. Угорскїй президент міністрів Сєль конфєрував з гр. Голуховским і др. Кербером та був прийнятий цїсарем на приватній авдїєнції. Сєль вертає пополуднї до Будапєшту.

Відєнь, 3. мая. Міністер справедливости заїменував нотарями отсїх нотарїальних кандидатів: Івана Глязера з Добчиць для Радомисля, Станцєлава Гальзіноского з Ланьцута для Войничя, Казимира Ляховича з Дуклї для Затору, Болєслава Гавровського з Тарнова для Бєча, вкїнци д-ра Йосифа Чермака з Нєполомиць для Яворжна.

Краків, 3. мая. До «Czas-u» доносять з Варшави про нєву демонстрацию соціалїстів, при якій арештовано коло 1000 робїтників і відєтавлєно до цитаделї.

Софія, 3. мая. У Відню, Трнові, Рїщуку відбули ся віча против новому податкови. В окрузї Рущука заведено стан облоги.

Бєрлин, 3. мая. Декорация міста вже майже цїлком готова. Представляє ся величаво. При нагодї побуту цїсаря Франц Йосифа і в єго присутности відєлоняють в Бєрлинї памятних цїсаря нїмецького і короля угорського Жигмонта.

Льондон, 3. мая. Бюро Райтера доносить з Табаноху: Кїнна дївизия генерала Гамїльтона намагала ся передвчєра і вчера вибороти собі перєхїд через Гутлєк на півнич. Неприятель заняв становиєско на горбах, однак остаточно мусїв уступити перед атаком. Англїйскїй табор окрєжують Боєри, котрі стоять на горбах, та обстрїлюють его. Правдоподїбно перенєсе ся табор на иньше, безпечнїйше місце.

Барцєльона, 3. мая. Вчера прийшло ту і в околици до демонстрацій. Товпи народа обкидали каміннями трамваєви вагони. Жандармерия мусїла ужити оружя.

Знаменитий коняк французскїй курацийний відзначєний на лївївскїї виставі, цїла флашка 3:50, пів флашки 1:80, чверть флашки 1 зр., набути мож лише в торговлї

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів, ул. Батория ч. 2. 26—30

„Леонардівка“ незрівнаної доброти, старожитня горівка — бутелька 1 зр., пів бутельки 50 кр.

Поручає торговля

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів, ул. Батория ч. 2. 27—30

Помимо що вовна і розгар подорожїли о 30% — продає, поки старчить, ковдри і матераци по давних низьких цїнах лише спеціального робїтня і магазин постєли

11—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**

Львів, Копєрника ч. 5. Цїнники даром.

Малий фейлетон.

Дорогий патріотизм.

(Конець).

Я тимчасом розвивав «Діло» з котрого вилетіла якась шматка паперова. Підніс: аа! своїм очам не повірив!

— А дивіть, отче! Руска гумористична часопись: «Комар!» Лиш 4 зр. Зараз гроші посилаю! — кажу я.

— Ну, ви собі пішлете, а мені ваше не прийде. Треба, бачите, і собі; може хоч часом веселіше буде.. Може поїдете зо мною до міста: є збори; треба бути, бо будуть в часописах ганьбити, та і встид довідувати ся з часописи про те, що тут близько діє ся.

— Чому ні! Дуже радо, але приймете від мене в місті обід?

— Ні любо, не прийму, бо як би я на кожних зборах забав в місті обід з'ести, то не вистало би на рогачку.

Розуміє ся — на зборах були ми; приїхали як-раз, коли председатель садовив ся на председательським сидженю. Радилі-кричали, чи-

тали-кричали, председатель дзвонив — і стало тихо, і знова кричали. Вкінці председатель завіззав до складки на «Народний Дім» в С.

Голі було не дати.

По кільканайцять-разовім многолітствю пішли ми до Торговлі. Там зійшла ся вся інтелігенція, що брала участь в зборах. Мій свояк представив мене Деканови і иньшим съвщеникам, бо світський був лиш оден — сільський учитель, котрого я знав з виджевя. Ми звитали ся.

— А добре, що я зловив вас на провінції. Мусите відкупитись: ось цеголки на бурсу педагогічну.

Годі було сперачати ся: я взяв на ринський, а учитель пішов між съвщеників і добував від кожного бодай по шістьці.

В тім забрав голос якийсь старий съвщеник: Годі, пане професор, ви мені робите конкуренцію; я власне хотів просити, то всть мене прошено — знаєте — Василянни — от (тут почав шукати і витягнув з кармана книжочку з цеголковими картками), — прошу: на новіціят Служебниць — по шістьці.

Декотрі вхопили «главохранилища» і майнули з Торговлі.

Вибрались і ми і вертаємо до дому.

Мені стало всьо то перед очима і я спитав ся мого товариша.

— Як, Отче? Чи Вам не сприкрило ся вже бути Русином?

Съвщеник усміхнув ся.

— Не то прикро — відповів мені — що сей патріотичний податок такий великий, але се, що так мало нас є, податників. Час би вже ширшому кружкови рускої інтелігенції прийняти частину сего тягару на себе. Тоді і нам лекше би стало. І звертаючись до фірмана, кликнув добродушно:

— Поганай хлопче, бо ми вже всі зголодвіли.

теперішної смерти грішної виступають замість втіхи тугу й жалі:

«Змарнували ми не мало часу і сили! Розточили молодечі любі сні віку съвщого! Пережили безхосенно довгі дни життя малого! Повалили ідеали, розточили духа сили, помарніла сьвіжість тіла!

Чому в труді щирі, дбалі ми не були, не стреміли все до цілі. А то було-б Велич-діло вже доспіло — і ми ниці не ридали-б, не стояли-б, з сумнов мінов над руїнов...»

Лев Лопатинський.

З нашого альбому.

ДАВНІ ДІЇ.

Лиш той може споминати свої дії, оціняти всі події, в кого сила не втомилась, й на будуче є охота до роботи.

Бо інакше давні річи перед вічи мов би викид отяжлости, звічкчемности, —

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренові різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

10—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Съвщеники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити ще полісу житєву; забезпечитись можна через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 %.

— Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстеръ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогох і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	—	—	
„ спеціальна	1.684	—	80	—	
Фонд основний	72.000	—	—	—	
„ емеритальний	18.166	—	60	—	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Днѣстра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся.

«Днѣстеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізві 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

Інформації і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнійших комбінаціях.

Позички уділяють Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Днѣстеръ» на 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адм.

Важне для всіх!
На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищені
як також мужеску, дамску і діточу обуву.
виконувє

Чоботи для духовеньства по як найприступнійших цінах.

З провінцій вистанє старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.